

МІЖНАРОДНІ СТАНДАРТИ ФІНАНСОВОЇ ЗВІТНОСТІ ЯК ОСНОВА ФОРМУВАННЯ МІЖНАРОДНОЇ СИСТЕМИ БУХГАЛТЕРСЬКОГО ОБЛІКУ

Розвиток цивілізації найближчим часом, у тому числі і в сфері економіки, буде проходити під впливом двох якісних взаємодоповнюючих і взаємообумовлених процесів: глобалізації та інформаційної революції і стандартизації облікових правил.

Глобальний економічний простір, що значним чином впливає на забезпечення суспільства обліковою інформацією, характеризується інституційно-правовими факторами, такими, як участь країн в міжнародних організаціях, об'єднання професійних спілтовариств різних країн, застосування єдиних правил при формуванні звітності.

Дійсно, глобалізація економіки і, в контексті цього, формування міжнародної системи бухгалтерського обліку, не дають підстав сумніватися в необхідності введення нової стратегії розвитку бухгалтерського обліку. Клайв Бут, директор зі зв'язків із громадськістю та засобами масової інформації Асоціації присяжних сертифікованих бухгалтерів (АССА), зазначає, що рішення Європейського союзу перейти на міжнародні стандарти фінансової звітності (далі – МСФЗ) стало поворотним пунктом на шляху до створення глобальної системи обліку і єдиних стандартів. “Вкрай важливо, – зауважує автор, – щоб ми не повернулися назад до регіональних норм, які важко узгоджувати” [1].

Розвиток міжнародних економічних відносин в рамках глобалізації є однією з об'єктивних умов істотних змін як в українській системі бухгалтерського обліку і звітності, так і в облікових системах практично всіх країн. Причому відображення сучасних міжнародних процесів в національних облікових системах представляє складні, багато в чому поки що не вирішені проблеми.

Процес глобалізації світової економіки, посилення захисту прав інвесторів та забезпечення прозорості функціонування міжнародних ринків капіталу зумовив нові підходи до удосконалення методології розкриття економічної інформації про результати діяльності суб'єктів господарювання, насамперед, емітентів цінних паперів міжнародних фінансових ринків [2].

Виникнення наднаціональних облікових стандартів (МСФЗ) обумовлено незіставністю фінансових звітів, складених відповідно до різних національних регулятивів, необхідністю перетворення національного бухгалтерського обліку в форми, що відповідають вимогам світового економічного спілтовариства. Мета МСФЗ – усунути цей недолік облікової інформації, що робить її непридатною або, як мінімум, має суттєві обмеження для прийняття економічних рішень.

Останнім часом Україна досить активно бере участь у впровадженні Міжнародних стандартів фінансової звітності. Це дозволяє зробити ведення бухгалтерського обліку відповідним до світових стандартів, звітність українських підприємств зрозумілою та зіставною для іноземних користувачів, що призведе до більш тісного та активного співробітництва.

Вивчення і впровадження міжнародних стандартів є необхідним для розвитку економічних відносин України із зарубіжними країнами.

Досвід застосування МСФЗ у різних країнах показує, що процес переходу на МСФЗ далеко не безболісний. Так, зокрема, можна виділити два спектри проблем, які можуть стати великою перешкодою для країн, що здійснюють перехід на МСФЗ:

1) правові проблеми (відсутність органу, що регулює процес впровадження МСФЗ; необхідність законодавчого визнання МСФЗ; необхідність адаптації національного законодавства до МСФЗ; податкова орієнтація національної системи бухгалтерського обліку; відсутність несуперечливих детальних рекомендацій по застосуванню МСФЗ; необхідність введення ефективних механізмів контролю за дотриманням МСФЗ);

2) проблеми психологічного характеру, що виникають при впровадженні та використанні міжнародних стандартів різними країнами (наприклад – складність застосування професійного судження).

Як відомо, перехід на МСФЗ надає нові можливості як для окремих суб'єктів господарювання, так і для держави в цілому. При вирішенні всіх зазначених вище проблем суб'єкти господарювання отримують значні переваги від впровадження МСФЗ як на макро-, так і на мікрорівні.

Серед позитивних сторін впровадження і реалізації МСФЗ можна виділити:

- підвищення прозорості та відкритості діяльності підприємств. Зокрема, зацікавлені користувачі фінансової звітності отримали можливість аналізувати інформацію про фінансові та операційні ризики підприємств і способах управління ними;
- забезпечують зіставність і порівнянність фінансової звітності українських підприємств з аналогічними господарюючими суб'єктами за кордоном, підвищують інвестиційну привабливість суб'єктів господарювання і розширюють можливості їх доступу до міжнародних фінансових ринків;
- забезпечують інвесторів додатковою інформацією, необхідною для прийняття інвестиційних рішень;
- сприяють підвищенню якості інформаційної бази для прийняття рішення керівництвом підприємств, які звітують;
- сприяють подальшому зближенню національних і міжнародних стандартів бухгалтерського обліку.

Розробка визнаних багатьма міжнародними організаціями концепцій, норм і правил подання облікової інформації у фінансовій звітності є далекоглядним кроком економічного співтовариства, що має значення глобального рівня. Одним з універсальних інструментів для оцінки економічних показників у всьому світі є звітність, складена відповідно до міжнародних стандартів. За допомогою МСФЗ можливо представити дані про діяльність компаній, зрозумілі зацікавленому користувачеві незалежно від його національної приналежності і територіальної віддаленості від суб'єкта господарювання.

Отже, на даному етапі розвитку бухгалтерського обліку для української облікової практики гармонізація представляє собою використання МСФЗ як бази для створення власних, національних стандартів та поступовий, повний перехід до МСФЗ. Такий підхід до ведення обліку провадиться не лише в Україні, але і у інших країнах світу.

1. Теперішня фінансова криза загрожує розвалом міжнародної бухгалтерської мови і правил // Економічна правда [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://www.epravda.com.ua/press/2009/02/13/181600/> 2. Сопко В. Глобалізаційні процеси та їх вплив на бухгалтерський облік / В. Сопко // Бухгалтерський облік і аудит. – 2006. – № 5. – С. 4 – 10.